

Po co nam przypowieści?

Scenariusz lekcji online z języka polskiego

Typ szkoły: szkoła podstawowa

Temat: Po co nam przypowieści?

Klasa: 6

Przewidywany czas zajęć: 45 min.

Cele lekcji

Cele ogólne:

1. zapoznanie uczniów z gatunkiem literackim jakim są przypowieści.

Cele szczegółowe:

1. uczeń wie co to jest przypowieść;
2. uczeń zna cechy przypowieści;
3. uczeń potrafi sformułować wnioski płynące z przypowieści.

Metody nauczania:

1. podająca,
2. praktycznego działania.

Forma pracy: indywidualna

Środki dydaktyczne:

1. komputer z dostępem do Internetu;
2. publikacje online - tekst wybranej przypowieści;
3. Pismo święte.

Przebieg zajęć:

Część wprowadzająca: (10 min.)

Wprowadzenie do tematu zajęć. Nauczyciel przedstawia uczniom nowy gatunek literacki jakim są przypowieści. Rozmawia z uczniami na ich temat pyta gdzie zetknęli się z nimi?

Znanych jest około 40 przypowieści Jezusa, co oznacza, że był to główny sposób przekazywania Jego nauki. Kulturowe i religijne znaczenie przypowieści

ewangelicznych sprawia, że chociaż parable występują również w Starym Testamencie, to dziś kojarzy się ów gatunek niemal wyłącznie z Nowym Testamentem, z życiem i działalnością Chrystusa.

Część główna: (25 min.)

W części głównej nauczyciel zaczyna od wyjaśnienia czym jest przypowieść, czym się charakteryzuje, jakie ma cechy. Podane informacje uczniowie muszą zapisać w zeszytach.

Najpierw powiemy sobie, czym jest przypowieść i gdzie możemy ich szukać.

Przypowieść, inaczej parabola (gr. parable = „zestawienie obok siebie”) to – najprościej ujmując – opowieść z ukrytym przesłaniem. Parabola jest jednym z najstarszych gatunków literackich mieszczących się w kręgu literatury dydaktycznej. Charakterystycznymi cechami przypowieści są: uproszczona fabuła, schematyczne postaci, brak jasno określonego czasu i miejsca akcji, uniwersalizm, obecność alegorii i symboli. Najważniejszym elementem przypowieści jest jej przesłanie. Rozszyfrowanie przesłania przez czytelnika jest kluczowe dla zrozumienia sensu całej przypowieści. Odmianą parabol jest przykład (łac. exemplum) – czyli opowieść przedstawiająca czytelnikowi konkretne wzorce postaw i zachowań (np. „Przypowieść o wdowim groszu”).

Biblia jest źródłem wielu przypowieści. Do najbardziej znanych należą: „Przypowieść o synu marnotrawnym”, „Przypowieść o siewcy”, „Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie”, „Przypowieść o bogaczu i łazarzu”, „Przypowieść o robotnikach w winnicy”, „Przypowieść o ziarnie gorzycy”. Ewangelści podają zazwyczaj treść przypowieści wraz z jej wyjaśnieniem.

Wiele wyrażen, mających swe źródło w biblijnych przypowieściach weszło do języka potocznego i w niezmienionej formie przetrwało aż do dzisiejszych czasów („wdowi grosz”, „miłosierny Samarytanin”, „ziarno gorzycy”, „syn marnotrawny”).

Każda przypowieść ma charakterystyczne cechy.

Cechy przypowieści:

1. obrazową, prosta fabuła,

2. przedstawia zdarzenia codzienne, znajome odbiorcom,
3. opisuje je w sposób prosty,
4. ma dwie warstwy, dwa znaczenia: zewnętrzne (bezpośrednie) – to, o którym opowiada, i ukryte, pośrednie przesłanie, głębszą naukę,
5. często operuje nośną maksymą, przysłowiem wyrażającym myśl, np.: Pierwsi będą ostatnimi, a ostatni pierwszymi (Przypowieść o robotnikach w winnicy).

Nauczyciel następnie prosi uczniów o samodzielne przeczytanie przypowieści o synu marnotrawnym. Tekst przypowieści znajdziecie w linku poniżej.

<http://lektury.kochamjp.pl/przypowiesc-o-synu-marnotrawnym/>

lub poszukajcie fragmentu w Ewangelii wg św. Łukasza (15, 11–32)

Po zapoznaniu się z treścią przypowieści przepiszcie do zeszytu definicję i cechy przypowieści oraz odpowiedzcie na poniższe pytania.

1. Kto jest bohaterem tej przypowieści?
2. Jaka jest reakcja ojca na powrót syna marnotrawnego?
3. Jakie są relacje między synami?
4. W jaki sposób ojciec tłumaczy starszemu synowi swoje zachowanie wobec młodszego syna?
5. jakich wartościach jest mowa w tekście?
6. Jakie drogowskazy daje nam ta przypowieść

Polecenie dla uczniów, żeby obejrżeli przypowieść, a następnie posłuchali współczesnego utworu Jacka Kaczmarskiego, inspirowanego przypowieścią "Syn marnotrawny". Wsłuchajcie się dobrze, widzicie podobieństwo do przypowieści?

<https://www.youtube.com/watch?v=giALuw-7OY>

<https://www.youtube.com/watch?v=CKpYMz0bTVg>

Uczniowie w ramach rozrywki mogą spróbować swoich sił w układaniu puzzli:

<https://puzzlefactory.pl/pl/puzzle/graj/dla-dzieci/211640-przypowie%C5%9B%C4%87-o-synu-marnotrawnym>

Część podsumowująca: (10 min.)

Nauczyciel podsumowuje lekcję i wskazuje co wnoszą one w nasze życie.

Przypowieści przekazują prawdę o człowieku i świecie. Prezentują nam uniwersalne prawdy dotyczące życia. Każda przypowieść ma za zadanie nas czegoś nauczyć. Np: Przypowieść o Synu Marnotrawnym uczy nas przyznawania się do win, umiejętności przebaczenia drugiemu i autentycznej wiary. Uczy nas dawania ludziom drugiej szansy.

W Biblii jest jeszcze dużo innych przypowieści. Zapoznajcie się jeszcze z dwoma.

Znajdziecie je pod linkiem:

<https://epodreczniki.pl/a/jak-mozna-nie-zrozumiec-nauki-jezusa-przypowiesci-ewangeliczne/D15ZRwXqs>

Zwróćcie też uwagę, że do przypowieści odwołują się inni znani pisarze i poeci jak:

Czesław Miłosz, „Przypowieść o maku”, Leopold Staff „Podwaliny”,

Kończąc zajęcia nauczyciel dziękuje wszystkim uczniom za udział.

Źródła:

<https://eszkola.pl/jezyk-polski/przypowiesci-biblijne-204.html>

<http://lektury.kochamjp.pl/przypowiesc-o-synu-marnotrawnym/>

https://www.youtube.com/watch?v=giA_Luw-7OY

<https://www.youtube.com/watch?v=CKpYMz0bTVg>

[https://puzzlefactory.pl/pl/puzzle/graj/dla-dzieci/211640-](https://puzzlefactory.pl/pl/puzzle/graj/dla-dzieci/211640-przypowie%C5%9B%C4%87-o-synu-marnotrawnym)

[przypowie%C5%9B%C4%87-o-synu-marnotrawnym](https://puzzlefactory.pl/pl/puzzle/graj/dla-dzieci/211640-przypowie%C5%9B%C4%87-o-synu-marnotrawnym)

<https://epodreczniki.pl/a/jak-mozna-nie-zrozumiec-nauki-jezusa-przypowiesci-ewangeliczne/D15ZRwXqs>

https://poezja.org/wz/Mi%C5%82osz_Czes%C5%82aw/7848/Przypowie%C5%9B%C4%87_o_maku

<http://znanewiersze.pl/leopold-staff/podwaliny>

Dostęp do wykorzystanych materiałów online: [Przełgądany: 26.08.2020]

Opracowała: Iwona Grabarczyk